

BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

VRIENDEN VAN DE STOLP

Boerderijen Beeldbank: www.boerderijenstichting.nl | Volg Vrienden van de Stolp ook op Facebook

NIEUWSBRIEF NR. 89, JUNI 2017

DE STOLP ALS BRUG

NAAR NIEUWE FUNCTIES

OP STAP NAAR DE STOLP

EXPERTS EN LEDEN OP VERKENNING

HOEZO DUURZAAM?

WARMTE UIT ZON EN AARDE

TE KOOP

Noordervaart 11, Schermerhorn

In de polder "De Schermer" nabij Alkmaar bieden wij te koop aan een fraaie stolpboerderij met twee riante schuren en een werkplaats met een zeer ruim erf van in totaal 10.420 m2. Vanuit de stolp heeft u direct uitzicht op de drie windmolens aan de andere zijde van de Noordervaart.

Dit object is uitermate geschikt voor iemand die ruimte nodig heeft. U kunt hier uw bedrijf aan huis houden en ook uw eigen paarden. De schuren zijn zeer riant, zelfs een binnenbak voor paarden is mogelijk in de grootste schuur.

Voor meer informatie kunt u contact met ons opnemen via 072 5039797 of noordholland@agriteam.nl

- hoveniersbedrijf
- tuinontwerp en adviescentrum
- sport en recreatie
- tuinwinkel

Voor een passende omgeving bij uw woning

Het Woud 10 - 1688 JE Nibbixwoud - telefoon 0229 - 57 16 29
E-mail hoveniers@floridus.nl
www.floridus.nl

14

INHOUD

4 NAAR EEN DUURZAME STOLP	13 NIET ZONDER HOOP
5 STOLPEN IN DE KUNST	14 BINNENKIJKER
6 RUIMZICHT KRIJGT VERVOLG	16 STOLP ALS BRUG
9 OP BEZOEK IN DE PURMER	17 KIEK 40 EN 41
10 MAAK HET VERSCHIL	19 STOLPEN IN HET NIEUWS

4

5

SANDER DOUMA ARCHITECTEN BNA
www.sanderdouma.nl 072-503 98 47

Tot in detail verantwoord maatwerk

Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | www.timmerfabriekvisser.nl

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

Dr. Nuyensstraat 20 • 1617 KC Westwoud • info@awfbouw.nl • www.awfbouw.nl

BRUG NAAR DE TOEKOMST

Op de cover prijkt prominent de stolpbrug over de Grote Sloot van de Zijpe. Stolp en brug tegelijk. Symbool van de agrarische rijkdom van deze inpoldering. En ook een eerbetoon aan de hier talrijk voorkomende stolpboerderijen. Bovendien een brug die twee helften van de polder verbindt. Een mooi monument dat model kan staan voor de huidige situatie van onze Boerderijenstichting. Met beleidsplannen als brug en verbinding naar de toekomst. Want aan de horizon doemt steeds sterker de uitdaging op hoe de stolp te behouden om te functioneren in veranderende tijden.

Ontmoetingen nu en later

In dit nummer een terugblik op de expertmeeting en op de voorjaarsexcursie. Ontwikkelingen werden genoemd en uitdagingen. Manieren met marktgerichte voorbeelden om doelgroepen te interesseren voor slimme herbestemming. Bijna tegelijkertijd toog een ander gezelschap stolpisten de Purmer in om te ervaren dat de stolp nog steeds een onderdeel is van een agrarisch bedrijf. En om te zien waarom een nu leegstaande, historische stolp zou kunnen en moeten functioneren temidden van een modern bedrijventerrein.

Let op!

Ons mailadres gewijzigd in info@boerderijenstichting.nl Mogen we ook nog even herinneren aan de contributie zo die nog niet overgemaakt is? Dat kan natuurlijk alsnog, waarvoor onze dank.

9

10

De Woude, eiland met oude, nieuwe én duurzame stolpen.

NAAR EEN DUURZAME STOLP

Dat de kosten van het duurzaam, energiezuinig maken van een stolp de pan zouden uitrijzen is beslist niet nodig. Met goed advies voor kostenbesparende mogelijkheden en materialen is optimaal gebruik van de ruimte die de stolp biedt heel goed beheersbaar te houden. Maatwerk bij toepassingen is uiteraard noodzakelijk want de ene stolp is de andere niet. Hierbij ervaringen van een stolpbewoner.

Het is een veel voorkomend onderwerp bij stolpbewoners en degenen die van plan zijn dat te worden: Hoe hou ik de kosten van 'verduurzaming' in de hand? Er zijn vele voortschrijdende ontwikkelingen en talloze vormen van informatieverstrekking.

Stroomver telling

Wim en Marian Schermer streken neer op het eiland De Woude waar ze op het perceel van een eerder gesloopte stolp een nieuwbouw-woonstolp lieten bouwen. En dat voor een behoorlijke inhoud want de gemeente (Castricum) had op de bewuste locatie voor nieuwbouw wederom een stolp met eenzelfde maatvoering en inhoud (14,50 m² bij 14,50 m², incl. garage 1.300 m³) als eis gesteld. Duurzaamheid vormde voor de Schermers het uitgangspunt... Zoals een

Zonnepanelen kunnen op het erf geplaatst worden.

Samen met de Regionale Milieudienst Noord-Holland Noord (RUDNHN) werd de afgelopen jaren een aantal zeer goed bezochte informatieavonden gehouden die inzicht gaven in de relatie stolp en duurzaam. Vele initiatieven en voorbeelden kwamen daarbij aan bod. Projectleider Barbara Harskamp wijst nog even op enkele aandachtspunten zoals "bestaande stolpen vragen om andere aanpak dan nieuwbouw, o.a. waar het gaat om isoleren en ventileren". Over zonnepanelen: "Zonnepanelen hoeven niet op het dak te liggen. In combinatie met zonnecollectoren en batterijopstelling vormen ze een logische stap naar *all electric*, zonder mega investeringen". Barbara pleit voor informatievoorziening die naar de meest geschikte route van gasloos en energiezuinig wonen kan leiden. Maarten Koning, ontwerper en uitvoerder van nieuw- en verbouw van stolpen met tal van zeer geslaagde voorbeelden, onderschrijft het relaas van Wim Schermer. Hij heeft jarenlang ervaringen opgedaan en voorziet zijn projecten bouwkundig in de pas met ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid.

grondwatergebonden warmtepomp, een warmwaterterugwinninginstallatie (scrabble!, red.) en zeer goede isolatie. "Per saldo betalen wij bijvoorbeeld voor verwarmen en koelen van de stolp en het wassen en douchen niet meer dan € 85,- per maand. Gas wordt niet meer gebruikt. Zonnepanelen cq opbrengst ervan via een extern megaproject. Ook op het gebied van verlichting is inmiddels veel ervaring opgedaan". De ervaringen met hun duurzaamheidsproject zijn, met afbeeldingen uitgebreid beschreven in het tijdschrift Olino.*

Schermer wijst er ook op dat verduurzaming van bestaande stolpen niet zo veel hoeft af te wijken van dat bij (kale) nieuwbouw. Hij noemt 'compartimentering' als raadzaam uitgangspunt bij de realisatie, "je bouwt als het ware je gewenste woonvoorzieningen met begrenzing in de grote ruimte van de stolp en breidt dat indien nodig later uit".

Zonnige ontwikkelingen

Wim Schermer noemt de ontwikkelingen bij het gebruik van zonnepanelen. Hij wijst op de initiatieven die in diverse plaatsen zijn ontstaan in het kader van de 'postcoderoos'**. Het gaat daarbij om gesubsidieerde parken van zonnepanelen die georganiseerd en beheerd

worden door lokale coöperaties. Daarnaast is het uiteraard mogelijk om hulp te krijgen van lokale energiecoöperaties in de omgeving. Deze zijn graag bereid om nieuwe initiatieven te ondersteunen. "Zo heb ik 41 panelen gereserveerd op het dak van een schuur in de Stammeeer. De daar nog op te richten coöperatie Markenbinnen Duurzaam wordt geholpen door een identieke

* Artikel zie: www.olino.org/articles/2011/02/14/duurzame-boerderij-met-warmtepomp

** Postcoderoos zie:

www.zonopnederland.nl

Wim Schermer, Woude 6, 1489NB De Woude, 06-24816003.

club uit Alkmaar en HVC (Huisafvalcentrale, red.) biedt aan om diezelfde stroom terug te verkopen aan de leverende leden van de coöperatie met een korting van 25% per geleverde/afgenomen kWh. Zoals mogelijk bekend krijgen leden van een postcoderoos-initiatief per kWh de gehele energiebelasting retour van de belastingdienst. Dit is nu 12,2 eurocent per kWh tot een maximum van

10.000 kWh. Daarnaast levert de opgewekte elektriciteit ook nog enkele honderden euro's per jaar op. Al met al verdien je de investering van € 300,- per zonnepaneel in 9 jaar terug, een rendement van 11% per jaar dus. Op deze manier - en er zijn natuurlijk nog meer mogelijkheden - kunnen we stolpen verduurzamen zonder ze optisch te vernielen".

Rudnhn.nl Barbara Harskamp, 06-19468663

Maarten Koning, Schrevel 12, 164GC De Goorn, 06-5327439.

STOLPEN IN DE KUNST

De stolp is al eeuwenlang een onderwerp geweest bij beeldende kunstenaars. Niet verwonderlijk natuurlijk want de boerenpiramide is dominant aanwezig in landschap en dorpen van Noord-Holland. De stolp, verbeeld door kunstenaars. Door de tijd heen en in uiteenlopende stijlen.

PIET WIEGMAN

Stolpen waren duidelijk aanwezig in het werk van Piet Wiegman (1885-1963). Een veelzijdig kunstenaar: schilder, keramist, graficus en poppensnijder. Broer van de nog bekendere Matthieu waarmee hij in de regio Bergen-Schoorl terecht kwam na een reeks omzwervingen die aanvankelijk te maken hadden met de verhuizingen van het ouderlijk gezin (zijn vader was onderwijzer, o.a. in Spierdijk). Voordat hij zich als autodidact ging bekwaam in de schilderkunst had Piet Wiegman een hard en onzeker bestaan achter de rug van losse baantjes onder andere in de haven van Rotterdam en in Amsterdam. Waar broer Matthieu in zijn werk uiting gaf aan zijn binding met het katholieke geloof had Piet daar niets mee.

Geen pretenties

Hij was een 'gewone' man met een eenvoudige leefwijze die zich thuis voelde onder het volk. Geen theoreticus maar allerminst oppervlakkig. Hij streek neer in Schoorl waar hij na 1930 in Catrij en Groet vele dorpsgenoten portretteerde, biljartte in het café en ook dorstoneel speelde met eigengemaakte poppenfiguren. In zijn oeuvre met landschappen, stille levens, portretten en interieurs was hij zichzelf: sober, krachtig, gevoelig en zonder pretentie.

Hij werkte enige tijd in het Limburgse Thorn en in Schoorl trof hij vrienden als Leo Gestel en Dirk Filarski, schilders van de Bergense School. Zijn stijl was er aanvankelijk mee verwant. Het kubisme als basis maar ook steeds meer expressionistisch. Hij hanteerde een forse penseelvoering en gebruikte vaak donkere aardtinten.

Hargen

De landschappelijke onderwerpen vond hij vaak in en rond het witte dorpje Thorn en vooral ook dicht bij huis in Schoorl, op de grens van duinen, bos en polderland. Piet Wiegman had bij het verbeelden van het landschap van Schoorl een voorliefde voor de omgeving van het Hargergat en de Hargervaart. Hij trof er alle elementen aan die hij in vorm en kleur tot zijn recht kon laten komen. Het hoge duin, de beboste oevers van de brede vaart met schepen, de stolpen en de kale dijken van de polder. Hij legde dat alles vast in olieverf, etsen en tekeningen.

In het *Duinlandschap bij de Hargervaart*, zie onder, komt zijn stijl krachtig tot uiting. Grote, sterke vormen maar met oog voor detail en samengebonden in Noord-Hollandse, aardse kleuren.

Stolpen in de kunst van Albert van Dalsum (1889-1971), schilder en een van de belangrijkste toneelspelers van de 20ste eeuw, zijn te zien in Museum Eenigenburg. Hij woonde vanaf 1964 in een bakkerij-stolp in het terpdorpje.

Elke zondag t/m 24 september 12-17 uur.

Ruimzicht, beeldbepalend aan het Noordhollands Kanaal, krijgt een veelzijdig vervolg.

RUIMZICHT KRIJGT VERVOLGLEVEN

Je kunt als stolpboerderij de directe omgeving wel domineren door als opvallende en forse representant binnen onze stolpenfamilie boven alles en iedereen uit te steken, zoals Ruimzicht dat bijvoorbeeld doet in de overvloedige ruimte langs het Noord-Hollands Kanaal bij Landsmeer. Deze kast van een stolp verheft zich fier boven het platte polderperspectief, maar met een dergelijk ruimtelijk statement. Alleen is een duurzame toekomst nog niet verzekerd.

Zelfs als tweede bewoner/eigenaar is het pad naar een zowel zinvolle als bestendige herbestemming er een vol valkuilen en gaten. De weg daarheen blijkt menigmaal 'a bumpy road to happiness' te zijn. De ontwikkeling van Ruimzicht is een buitengewoon positief voorbeeld waarin de oorspronkelijke ideeën van de bewoners in goed overleg met een stel experts droom en daad bij elkaar weten te brengen en in een goedgekeurd plan tot werkelijkheid te maken. Een creatieve en duurzame oplossing is net als dansen, beide partijen moeten wel naar de muziek van de oplossing willen luisteren.

Grijsgepleisterde piramide

Eerst even voorstellen: Ruimzicht anno 1892. Juist ten noorden van de Achterdichting -een soort slaperdijkje tussen de twee veenpolders

Ilperveld en Purmerland met slootnamen als Burg- en Veersloot- staat stolpboerderij Ruimzicht. En inderdaad deze stolp rijst op uit het vlakke polderland als een piramide in de woestijn van Egypte. Ruimzicht heeft een majestueus voorkomen met zijn hoge gevels en dito puntdak. Deze koninklijke statuur wordt door de eclectische bouwdetails in de strakke topgevel bevestigd. De enigszins uniform overheersende grijs tinten van muren en dak van betonnen dakpannen lijken de grootsheid van Ruimzicht alleen maar te benadrukken. Dit komt mede door de afmetingen. Ga maar na: Op een vierkant van 7 bij 7½ meter haalt deze stolp een nokhoogte van 15 meter en een grondmaat van 19 bij 23 meter. De laatste maat is inclusief staart, waarin ruimte voor een Zuid-Hollandse (!) stal met plaats voor maar liefst 35 koeien. De voorgevel is tot de strak uitgevoerde

Ruimzicht als Spookzicht op een foto uit 2001.

De schuur in gehavende vorm.

bakgoot 5 meter hoog, de zijgevels 4 en de top van de topgevel meet 11 meter. De hoeken van de voorgevel en die van de topgevel zijn voorzien van aanzienlijke pilasters. Deze toepassing wordt in de zijgevels voortgezet, in de noordelijke zijmuur 7 in de zuidelijke 5. Allemaal elementen die bijdragen aan het bijzondere karakter van deze stolpboerderij.

Voorgevel

De voorgevel is weer helemaal ouderwets vooruitstrevend in boerensier uitgevoerd. Breed en hoog met een strakke indeling van ramen steeds met een gemetselde sierboog van rode en gele baksteen. Een rechte metselrand in gele baksteen daarentegen onder de bakgoot. De topgevel toont als de gevel van een herenhuis. Het raam op de etage met dubbele gemetselde rollaag wordt met details in beton verbonden aan de hoekpilasters en de opgaande makelaar die op de top wordt afgedekt met een eenvoudige bolpunt, ook van beton. Het strak uitgevoerde siermetselwerk aan weerszijden van dit raam lijken eerder invloeden uit de art nouveau stijl. De sterk doorgevoerde eenvoud in stijlkenmerken spreekt verder uit het ritme van de ramen, de sluitstenen in de raambogen, de enkele muurankers en de twee sierbollen op de hoekpilasters van de topgevel. Klasse.

Ruim baan voor nieuwe toekomst

Het geheim van de omvang van Ruimzicht zit 'm in het toepassen van twee keer een overstek van 2 meter. Eentje aan de voor- en een aan de zijkant waardoor er op de grond ruimte ontstond voor een grote woning en een brede (Zuid-Hollandse) stal van 11 meter. Jolande Oort en Gerald Paupit geven Ruimzicht een nieuwe toekomst door de stolpboerderij grondig maar kaal op te knappen (fundering, dak en indeling) en door een van de totaal vervallen schuren achterop het erf op te waarden tot comfortabele woonruimte. En dat is door goed overleg en zorgvuldige voorbereiding gelukt. Toen de vergunning eenmaal binnen was, is het enorme bouwproject grotendeels vorig jaar uitgevoerd. Er is daarbij gebruik gemaakt van de regeling *Alle hens aan dak*. Jolande en Gerald volgen de voetsporen van de ouders van Jolande die vanuit Amsterdam in 1980 hier neerstreken voor een woning met een opslagruimte voor hun handel in curiosa. De boerenactiviteiten waren toen al gestaakt. Ruimzicht is met de bouw van een meerjarenwoning op het erf en het terugbrengen van een eenvoudige, maar nu moderne woonruimte annex een zeer ruime werkplaats in het hart van de stolpboerderij een nieuwe weg ingeslagen naar een bestendige toekomst. Onder het puntdak is nu een comfortabele woning en zal in de werkplaats de cirkelzaag loeien in plaats van een koebeest. De stolpconstructie bleef binnen en buiten intact en het boeren erf kreeg met de nieuwe meerjarenwoning een buitengewoon uitzicht op de polder Purmerland en belangrijker nog, op een duurzame toekomst. ■

CAMPAGNE HEEMSCHUT

Erfgoedvereniging Heemschut is een campagne gestart om de stolpboerderijen in Noord-Holland onder de bekende naam 'Vierkant achter de stolp' in beleid en bekendheid onder de aandacht te brengen. Organisaties die zich met erfgoed en behoud en herbestemming van stolpen bezighouden werden recentelijk voor overleg uitgenodigd zoals de Boerderijenstichting, Mooi Noord-Holland, de gemeente Hoorn en een aantal organisaties in Westfriesland. Heemschut constateert dat bij een aantal gemeenten gericht en doeltreffend beleid voor stolpen ontbreekt en wil met genoemde partners een actie richting politiek opzetten. Belangrijk te meer daar op korte termijn de nieuwe omgevingswet zal worden gehanteerd. Bovendien is een campagne van belang om bij een breed publiek de stolp in 'de etalage' te zetten. ■

Na restauratie een meerjarenwoning.

Het boerderijcomplex in nieuwe gedaante.

Linkerzijgevel van de meerjarenwoning.

Deelnemers aan het Heemschut-campagneoverleg in Hoorn.

Maarten heeft het licht gezien!

MAARTEN KONING
Bouwkundig Ontwerp- & Tekenbureau bv

Schrepel 12 | De Goorn | 0229 - 540996 | maarten-koning.nl

KWANTES
makelaardij

Middenweg 9 | 1619 BL Andijk | Tel. 0228 - 59 22 44
info@kwantesmakelaardij.nl | www.kwantesmakelaardij.nl

TE KOOP
Beukenlaan 2 Twisk

Prachtig gerenoveerde **STOLPBOERDERIJ** met behoud van sfeerbepalende details, op maar liefst 1.900m² eigen grond.
Heerlijke sfeervolle living, serre, woonkeuken, vier royale slaapkamers en badkamer op de verdieping en extra slaapkamer met eigen badkamer op de parterre.
Garage van ca. 28m² en prachtig verzorgde tuin.
Vraagprijs € 497.000,-

NVM funda funda landelijk NVMWV BUITEN STATE R

de sleutel tot uw bezit

PRONK STAAT VOOR VAKMANSCHAP

PRONK BOUW

nieuwbouw
verbouw
onderhoud
restaurantie

Vakgroep Restauratie

Machinestraat 2, Postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 39 13 74, fax (0226) 39 20 32
E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

DT Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.

Nieuwbouw
Utiliteitsbouw
Verbouw
Onderhoud
Restauratie
Kozijnen en lijstwerk

M.C. van Voordenstraat 2
1483 GB De Rijp
tel.: 0299 673487
duinmaijer@duinmaijer.nl
www.duinmaijer.nl

BOUW GARANT

SIJM
RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
info@rietdekkersbedrijfsijm.nl, www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

OP BEZOEK IN DE PURMER GESLAAGDE STOLPENEXCURSIE

Beschonen door een weldadige voorjaarszon gingen 53 stolpisten op zaterdag 29 april de Purmer in. Voor velen onbekend gebied. Hoewel deels verstedelijkt heeft deze droogmakerij anno 1622 met zijn 71 stolpen ook nog een sterk agrarisch karakter. Daar maakten onze vrienden van de stolp dan ook kennis mee dank zij de gastvrije bewoners van de bezochte stolpen.

Met onze voorjaarsexcursie kwamen drie kenmerkende voorbeelden van boerderijbouw uit de 19^e eeuw aan bod en een uit de 18^e eeuw. Groeistad Purmerend heeft sinds de vorige eeuw grote delen van de Purmer geannexeerd en breidt nog steeds uit met bedrijventerreinen. Grote, eenvormige dozen in de westelijke Purmer hebben de plaats ingenomen van de in harmonie met het vroegere landschap en agrarisch erfgoed. Aan de Oosterweg is in scherp contrast hiermee nog veel van de traditionele bouw en boerenbedrijvigheid gebleven.

Leegstand

Het ochtendprogramma bood een blik in de boerderij Schouwzicht uit 1722. Een aantal excursiegangers vermoedde een oudere datum; dendrologisch onderzoek zou daarop het antwoord op kunnen geven. De stolp van fors formaat, met een dubbel vierkant, staat leeg. De gemeente Purmerend is rondom bezig met de aanleg van het bedrijventerrein Baanste-Noord. Drie stolpen, waaronder deze, zijn bedreigd met sloop als er geen bedrijfsmatige bestemming voor gevonden kan worden. Schouwzicht is qua vierkants- en kapconstructie nog puntgaaf maar matig op onderdelen als gevels en darsdeuren. Vanuit de Boerderijstichting worden pogingen ondernomen voor het voortbestaan van deze bijzondere stolp. Medewerkers van de gemeente en de huidige oppasser gaven een rondleiding. Vele reacties pleitten voor behoud van deze historische stolp, met name vanwege de (thans) gehavende unieke kaaskelder en opkamer met origineel balkenplafond en korbelen.

Beestenboel

Aan de Oosterweg E1 was het gezelschap welkom bij de familie Van Twisk (E staat voor Edam). Een gave stolp uit 1873 en agrarisch in bedrijf met 155 schapen, 40 lammeren en vijf paarden. Het woongedeelte is achter de hele voorgevel (met topgevel) waarin ook de voor Purmer stolpen kenmerkende tuindeuren en gootlijst met lofwerk. Aanvankelijk met de naam 'De Pot' waarvan de (niet gerealiseerde) originele bouwtekeningen een bijzonder frivool, typisch

laat-19^e eeuws uiterlijk laat zien. Na de overvloedige, meermalen geroemde lunch in Hotel Volendam kwamen nog twee stolpen aan de Oosterweg (deel M - Monnickendam-) aan bod. De door twee families Olij bewoonde Hoeve Abcoude op nr. M22 (huidige vorm uit 1888) is in bezit geweest van regentenfamilies en genoemd naar de Amsterdamse slager Abcou in de tijd van ossenweiderij. Het agrarisch bedrijf met 100 koeien is beëindigd. Nu worden er nog geiten gefokt en is in een aangepaste loods een bedrijf voor interieurbouw gevestigd. In stolp Oosterweg M17 er vlakbij leidde de dochter des huizes Visser onze excursiegangers enthousiast rond door de stallen met koeien, schapen en paarden en de woonkamers met opvallend bewerkte houten plafonds en binnenluiken. Vanuit de keurig verzorgde tuin en erf zagen ze bovendien de kenmerkende Purmer voorgevel met dubbele (rouw- en trouw) deur in het midden en fraai lofwerk aan de topgevel. Lof kwam tenslotte ook van de deelnemers aan deze gevarieerde stolpenreis.

Kennisdeling en discussie over de toekomst van de boerderij bracht vele deskundigen bij elkaar op de expertmeeting in de fraaie Wierschuur op Wieringen.

MAAK HET VERSCHIL

In de recent gerestaureerde wierschuur op Wieringen was op 21 april een groot aantal experts samengekomen om ervaringen met ontwikkelingen in het agrarisch erfgoed met elkaar te delen onder de titel: 'herbestemming als noodzaak; nieuwe functies als uitdaging'. De bijeenkomst maakt onderdeel uit van een landelijk drieluik dat door Agrarisch Erfgoed (AEN) wordt georganiseerd.

Er werd gesproken over nieuwe functies voor het behoud van het agrarisch erfgoed, 'de bakens in het landschap - herkenbaar - identiteitsgevoel - thuisgevoel'; over hoe toekomstige eigenaren enthousiast te maken voor het bewonen van een stolpboerderij en over het positioneren van de stolpboerderij, als icoon van het Noord-Hollandse landschap tot een sterk merk. Over dit interessante vraagstuk zijn vele ideeën, onder de noemer 'Maak het verschil' op papier gezet. Zo werd onder andere nagedacht over wie de nieuwe generatie bewoners zullen zijn. Het simpele antwoord: "Wie niet" maakt al snel het enthousiasme van de bezoekers duidelijk want: "De Stolp dat zijn wij". Onder de nieuwe generatie bewoners vallen ook avonturiers voor wie de bestaande omgeving open moet staan voor hun wilde plannen. Zoals de moderne ZZP'er, de familiegroep, de drie generaties-groep, de vlogger, de particulier met een groen hart, de kangoe-

roebewoner of juist zij die wat meer zorg nodig hebben; ouderen, dementerenden, verslaafden. "Wonen in een stolp blijft een fijne droom!" is de algemene conclusie.

Rode loper

Wie de nieuwe stolpeigenaar ook mag zijn, voor iedere nieuwe stolpeigenaar zou de gemeente de rode loper uit moeten leggen en een stolpcoach beschikbaar moeten stellen, die je bij de hand neemt en je door het woud aan regelgeving leidt. We moeten buiten de gebaande paden van de bestemmingsplannen en het gemeentelijke beleid treden. Soepelere wet- en regelgeving van de gemeente, nieuwe bestemmingen en combinaties van bestemmingen mogelijk maken en iets verzinnen om de overheid/ambtenaren bij te spijkeren, zodat zij het ontwikkelen van plannen rond de stolp ook interessant

Geheel gerestaureerd na jaren van kommervolle leegstand. Nu met sfeervolle logies- en vergaderruimtes.

Op de expertmeeting werden inleidingen verzorgd door:

Dorine van Hoogstraten, beleidsmedewerker Mooi Noord-Holland ('De stolp van de toekomst')
Geert Klaver, makelaar ('Wonen in een stolp als avontuurlijke uitdaging')
Jan-Richard Kikkert, hoofd masteropleiding Architectuur Academie voor Bouwkunst ('Toekomstbeelden: een architectonische maar vooral een maatschappelijke ontwerppoging')
Angeli Poulssen, communicatiestrategen en uitgever ('Smoel maken met de stolp')

In twee rondes gesprekken met ervaringsdeskundigen:

Hoe ziet de nieuwe markt er uit? Thema: 'Leren van inspirerende voorbeelden met nieuwe functies'
Een goed ambitieus verhaal met een sterk netwerk als fundament. Imagoversterking, marketing en pr, netwerken en communities.

en leuk gaan vinden en hen de ogen openen voor kansen. Ontregel de regels, overheden moeten als facilitator optreden en met een planologische souplesse te werk gaan. We moeten op zoek naar wat mensen samenbindt en dat proberen te verwezenlijken in en rond de stolp: 'een oud dak voor veel nieuws'. Goede voorbeelden laten zien, excursies organiseren, een start-up in de stolp, kleine ambachtelijke bedrijven, meerder woonfuncties, een provinciaal stolpenkennisloket. Maar misschien en vooral terug naar vroeger op een moderne manier met nieuwe privacy.

Interactie

Dit is nog maar een klein deel van de ideeën die gedurende de dag boven kwamen borrelen. Verder werd tijdens de expertmeeting nagedacht over een uitvinding om de interactie van kwaliteiten en ervaringen tussen stolpeigenaren te verbeteren en welke activiteiten er vanuit de community georganiseerd kunnen worden. Bij bewoners of toekomstige bewoners is emotionele binding met het verleden, waarbij ervaring met het wonen op de boerderij een rol speelt (met spelen in het hooi als metafoor) - zo ook logeren bij oom en tante op de boerderij en zelf brood bakken in het bakhuis. Deze verhalen zouden jaarlijks gebundeld kunnen worden in een verhalenboek waarbij verhalen van nieuwe en oorspronkelijke bewoners zich afwisselen. Denk hierbij ook online en wees open en toegankelijk voor andere stolpdromers, de mens wil graag ergens bij horen. Zo ook bij een community voor

stolpliefhebbers, de stolpridders. De community draagt inspiratie uit naar nieuwe of bestaande bewoners en ondersteunt stolpeigenaren bij problemen met verbouw of inrichting evenals het aankaarten van het belang van de stolp bij een breed publiek en overheid. Het delen van verhalen, expertise, ervaringen, weetjes, adviezen, tips, wetten en bepalingen via nieuwe media, zoals een stolpenforum 'stolponline', een website, een stolpenapp voor bewoners voor hulp en ideeën, een digitaal discussieplatform, een Facebook-groep of een blog of vlog. Deze media kunnen ingezet worden voor het organiseren van ontmoetingen en verschillende laagdrempelige activiteiten, waar iedereen iets kan leren of creëren. Een afwisseling van historische kennis met nieuwe 'wilde verlangens' om te leren en zelf te creëren. Denk aan werkactiviteiten, projectbezoeken, workshops in rietdekken, streekeigen bebouwing, erfbeplanting, duurzaamheid, erf onderhoud, theater op de dors, excursies en diners met streek-eigen producten. Het organiseren van een jaarlijkse 'kom in de stolp'-dag kan het communitygevoel versterken en kan geproefd worden aan de landelijke lifestyle. Het gaat uiteindelijk om de mensen en het object, de wisselwerking tussen goed polderleven en kennisdeling. Het zijn het de verhalen die verbinden, stimuleren en enthousiasmeren en die bij een bezoek aan elkaar naar boven komen, onder het mom van 'kom onder mijn stolp'.

Dit verslag is een samenvatting van het verslag van Renee Stroomer, begeleidster van de expertmeeting.

Worstelen met derde leven voor stolpboerderijen

Ed Dekker

Hippolytushoef Hoe geef je authentieke stolpboerderijen een derde leven? Deze vraag staat vrijdag 21 april in Hippolytushoef centraal op een bijeenkomst van Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp' en Agrarisch Erfgoed Nederland. Een flink deel van de 5500 resterende karakteristieke stolpen van Noord-Holland staan in de Noordkop. Menig stolp verloor in de jaren zeventig zijn agrarische functie. Die generatie nieuwe eigenaren vergrijst nu. Jonge gegadig-

den worstelen met vragen over mogelijkheden voor herbestemming. Diverse deskundigen gaan daar in De Wierschuur op in. Sprekers zijn onder anderen Dorine van Hoogstraten van organisatie Mooi Noord-Holland en makelaar Geert Klaver uit Nieuwe Niedorp. Ook de Akademie voor Bouwkunst is aanwezig. De Boerderijstichting werkte mee aan een rapport voor de provincie over kansen voor de stolp. De bijeenkomst duurt van 12 tot 17.30 uur.

Een stolp in Nieuwe Niedorp als bloembinderij. FOTO BOERDERIJSTICHTING

Uit het Noordhollands Dagblad van 31 maart 2017.

Ook adverteren?

Of iets vorm te geven?

lebureau

grafische vormgeving

Bel of mail naar Carla Buijsman

0229 317 027 | carla@le-bureau.nl | le-bureau.nl

Voor alle rieten daken

www.kooijmanrietdekkers.nl

Rietdebedrijf J.P. Kooijman B.V.
 Ruigeweg 119A, Schagerbrug
 T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49

- dakvernieuwing
- renovatie dakconstructies
- aanbrengen isolatie/- platen
- reparatie en onderhoud
- dakramen en dakkapellen
- ontmossen

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden. Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60 ‰ en woning steen/schroefriet vanaf 0,80 ‰.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
 www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

Van Lierop

Conserveert & Herstelt Hout | Verdrijft Vocht

Specialist op het gebied van o.a.

- Houtworm- en boktorbestrijding
- Herstel van rotte balkgedeelten
- Vochtbestrijding en kelderafdichting

072 574 18 56 - www.vanlierop.nl

NIET ZONDER HOOP

Redding mogelijk voor deze stolschuur tussen wal en schip?

Onder de titel 'Niet zonder hoop' brengen wij bedreigde stolpen onder de aandacht. Omdat blijkt dat steeds meer stolpen in leegstand vervallen en schijnbaar doelloos afglijden naar een roemloos einde. Eerst raakt de stomp in onbruik, met leegstand en het ontbreken van (zichtbaar) onderhoud tot gevolg. Dit begin van verwaarlozing leidt in de meeste gevallen tot verval. Wat is hiervan de oorzaak? Kan het tij gekeerd? Vaak onbekend. Wij willen dit fenomeen registreren in een ultieme poging tot behoud. Een actie die naar onze mening niet zonder hoop is.

13. LANGEREIS

Aan de westelijke oever van de Langereis ergens tussen Terdiek en Hoogwoud staat deze stolschuur, die er op z'n zachtst gezegd nogal bouwvallig uitziet. Eens de trotse stolschuur van een veehouderij of wellicht een gemengd bedrijf. Voor zulke agrarische bedrijven was en is het in de Nedorper polder en in de Binnenpolder aan de andere kant van de vaart goed toeven. De topografische kaart van 1910 maakt van bovenaf gezien van die vaart de natte noord-zuid as van een enorme veerverkaveling die de landerijen in genoemde polders ten opzichte van de Langereis vormen. Sloten en percelen links en rechts van de vaart wijzen met andere woorden alle in een schuine hoek in zuidelijke richting, waardoor het patroon op dat van een vogel-veer begint te lijken. Zo'n verkavelingstype is in deze contreien een veel voorkomend landschappelijk verschijnsel en is het uiteindelijke resultaat van vroege ontginningpatronen. Behalve mooi, ook oud en zeer herkenbaar. Net als die stolpvorm, waarvan boerderijrepresentanten links en rechts in polders en dorpen het zo kenmerkend karakter van het Westfries landschap dragen.

Eerdere functiewijziging

Op de locatie van de stolschuur in verval deed zich al eerder een functiewijziging voor. Binnen de agrarische sector bovendien. Het eerdere kernbedrijf verdween en maakte plaats voor een moderne en ruim

opgezette manege. Koeien werden als het ware paarden, uitgaande van een eertijds melkveebedrijf. Het erf is ruim en geeft goede toegang tot de nieuwe functie. Op- en afritten, een parkeerplaats en vanzelfsprekend een ruime stal waarbinnen zich de manegeactiviteiten afspeelden. Dat zal bestaan uit dressuur- en stallingmogelijkheden, waarbij paard en berijder zich senang zullen voelen. Dat straalt de huidige locatie tenminste bij nadere beschouwing uit. Het is hier dan ook dik voor elkaar op het terrein van de paardensport. En dat is mooi want op deze manier heeft ook deze locatie een nieuwe economische drager gekregen die voor deze herbestemming toekomst aan het bedrijf geeft en zo mogelijk ook iets zou kunnen betekenen voor de in deplorabele toestand verkerende stolschuur.

Niet meer te redden?

Hoe de stolschuur in deze situatie is terecht gekomen, doet er niet toe, de feiten liggen op dit moment nu eenmaal zoals ze zijn. De stolschuur wordt niet of nauwelijks meer gebruikt. Maar het stolpdak is nog dicht en het golfplaten dak houdt de regen uit het houten vierkant dat immers de kernconstructie van het gebouw is. Op het eerste gezicht is de stolschuur aan de verliezende hand. Lijkt het. Graag brengen we nog eens de boerenspreuk in herinnering dat een stolp 100 jaar staat en tevens 100 jaar 'hangt'. Daarbij komt dat wanneer de huidige gebruiker een goede bestemming vindt voor

de stolschuur zodat gebruik weer in het vizier komt, dan is dat stap nummer één. Dan is er heel goed redding mogelijk voor deze stolschuur die hier zo verdornd aardig het regionale beeld van het rijke agrarische erfgoed levend houdt. Klein model stolpen, combinaties met kapbergen en stolpschuren zijn juist hier langs de Langereis en omgeving zo kenmerkend voor dit deel van Westfriesland. Wanhopen is niet nodig. Langs het meest noordelijk deel van de Oostdijk van de Heerhugowaard (juist noordelijk van de spoorlijn Alkmaar-Hoorn en net ten zuiden van de Berkmeer) stond ooit een stolpschuur in minstens zo'n bouwvallige staat als het voorbeeld dat we nu voorleggen. Dezelfde ingezakte muren en zelfs gaten in het pannendak. Ook daar was het vijf voor twaalf. Echter plotseling werd er gemetseld, sparren vernieuwd en goten aangebracht. De stolschuur kreeg zelfs een rieten dak en overduidelijk een tweede leven. Nu is het in plaats van een bouwval een plaatje en steekt de naastgelegen groot formaat stolpboerderij bijna naar de kroon. Waarmee alleen gezegd wil zijn: "Veel is mogelijk". Muurherstel, nieuwe golfplaten, dakgoten en zie daar dan komt de stolschuur op termijn weer pontificaal terug. Terug in gebruik en terug in beeld. Misschien is een verwijzing naar de mogelijkheden die een provinciale regeling voor o.a. dakherstel van stolpen biedt een prikkel voor een eerste begin van behoud. Dan zou deze rubriek (opnieuw) niet zonder hoop zijn.

Vanaf december 2004 heeft de rubriek Binnenkijker een vaste plaats ingenomen en 42 maal keken we binnen bij een grote serie interessante stolpen, verspreid over het stolpengebied. Op onze website zijn de Binnenkijkers van de laatstverschenen nummers opgenomen. Voor eventuele belangstellenden zijn nog vroegere nummers van de Nieuwsbrief voorradig.

Nr.	Maand en jaar	Plaats en adres	Boerderijnaam
41	Dec 2004	Driehuizen Driehuizen 9	
42	Mei 2005	Hoom Zesstedenweg De Hulk	
44	Jan 2006	Middenbeemster Middenweg 189	
45	Mei 2006	Bergen Schapenlaan 20	
48	Maart 2007	Enkhuizen Handvastwater 10	
49	Juni 2007	Grosthuisen Grosthuisen 53	
51	Dec 2007	Hoogwoud Koningspade 23	
53	Juni 2008	Zuiderkermer Westdijk 30	
54	Okt 2008	Oterleek Noordschermerdijk 4	
55	Dec 2008	Lutjewinkel Weereweg	
57	Juni 2009	Waarland Jonkersstraat	De Boereplaats
58	Okt 2009	Hoofddorp Hoofdweg 322	De Boomkamp
59	Dec 2009	Uitgeest Meldijk 34	
60	Maart 2010	Schoorl Heereweg 383 Catrijp	Witte Paard
61	Juli 2010	Andijk Schoolweg 3	
62	Okt 2010	Barsingerhorn Heerenweg 21	Maartje Cornelishoeve
63	Dec 2010	Zuiderkermer Zuidervaart	Zwarte Kerkje
64	Maart 2011	Heiloo Kennemerstraatweg	Betsy's Hof
65	Juli 2011	Kwadijk Kwadijk 25	
66	Okt 2011	Westwoud Dr.Nuijensstr 63	Martha Hoeve
67	Dec 2011	Den Burg, Texel Westergeest	De Waddel
68	Maart 2012	Jisp Molenweg 1	De Zwethoeve
69	Juli 2012	Zuidoostbeemster Zuiderweg 66	Vredenburg
70	Okt 2012	Noordbeemster Middenweg 2	Zonnehoek
71	Dec 2012	Oudorp Munnikenweg 8	Eendracht Maakt Macht
72	Maart 2013	Grootebroek Zesstedenweg 214	
73	Juni 2013	Schagerbrug Grote Sloot 220	De Surinaamse Vriend
74	Sept 2013	Oostwoud Veerweg 4	De Veerhoeve
75	Dec 2013	Assendelft Dorpsstraat 601	De Leeuwhoeve
77	Juni 2014	Nieuwe Niedorp Dorpsstraat 158	
78	Sept 2014	Oterleek Noordschermerdijk 5	De Hulst
79	Dec 2014	Egmond-Binnen Oude Schulpweg 18	Nieuwe Westert
80	April 2015	Kolhorn Westfriesedijk 22	
81	Juni 2015	Andijk Bangert 26	
82	Sept 2015	Hauwert Hauwert 108	
83	Dec 2015	Camperduin Heereweg 322	
84	Maart 2016	Bergen Wiertdijk 5	
85	Juni 2016	Egmond-Binnen Staringweg 2	Berwout
86	Okt 2016	Westerblokker Westerblokker 199	Buitenrust
87	Dec 2016	Wieringen Stroerweg 3	Wierschuur
88	Maart 2017	Venhuizen De Buurt 11	Swanenplaats
89	Juni 2017	Volendam Stolphoevekerk	

Volendam, Stolphoevekerk

Een kerk als een stolp, met een vierkantsconstructie en piramidaal dak. Dat was in Noord-Hollandse dorpen niet ongebruikelijk in vroeger eeuwen. Het kerkgebouw van de protestantse gemeente in Volendam, ook wel als Stolphoevekerk aangeduid, is in 1658 gebouwd als 'predickhuys, school ende woonhuijs'. Bouwer van dit unieke bouwwerk was de Hoomse molenmaker Adriaan Nieng. Het is het enige rijksmonument in Volendam. Het stolpkerkje heeft van oudsher een symbolische plaats weten te behouden te midden van de overwegend Rooms Katholieke bevolking van het palingdorp. Vorig jaar vond een omvangrijke restauratie plaats. De tuin was al eerder geheel opnieuw aangelegd. Cornelis Pronk tekende in de 18^e eeuw ook deze stolpkerk. In Zuiderkermer staat een identiek exemplaar (het 'Zwarte Kerkje') waarvoor deze kerk in Volendam model heeft gestaan.

Intiem interieur

Het geheel houten gebouw (met gepotdekselde buitengevels) heeft een dekbalkgebint met vier staanders en tussenstaanders. Het intieme interieur is voorzien van een opvallend tongewelf. Een in sprekende kleuren geschilderd firmament met stippen als sterren, een opkomende zon en afbeeldingen van de heraldische wapens van Volendam, Edam, Holland en Westfriesland. Ook zie je een eikenhouten, zeskantige preekstoel en een doophek met ijzeren doopboog. De kerk wordt voor diensten gebruikt en is ook een geliefde trouwlocatie. Bovendien zijn er orgelconcerten zoals in 2016 in het kader van de Orgeltochten. De kerkmuziek werd in deze kerk sinds 1659 verzorgd door een voorzanger. Traditiegetrouw was dit ambt met andere functies gecombineerd: die van koster en die van schoolmeester. De functie van de voorzanger werd hier pas in de loop van de vorige eeuw opgeheven. Het orgel is rond 1810 gebouwd als huisorgel. De oorspronkelijke locatie ervan is niet bekend en evenmin weten we wie het instrument gebouwd heeft. In 1990 is het gerestaureerd door Flentrop orgelbouw. Het orgel heeft één manueel, zonder pedaal.

Keertje binnenkijken? Ga dan trouwen of doe de VVV: 0299-363747 info@vvv-volendam.nl ■

STOLP ALS BRUG

Een uniek bouwwerk: de stolpbrug in Sint Maartensbrug. Stolp en brug tegelijkertijd, in de vorm van een levensgroot opengewerkte maquette, 1 op 1. Aanrader is om er bijvoorbeeld de komende zomer tot in de nok te klimmen, van het uitzicht te genieten en via de brug de Grote Sloot over te steken. Om vervolgens aan die 17 kilometer lange brede waterweg ook nog zo ongeveer 100 stolpen te kunnen bekijken.

Aanleiding tot de oprichting van dit houten monument was de viering van het jubileumjaar 1997, 400 jaar na de inpoldering van het wadden- en krekengebied van de Zijpe. Ook na 20 jaar nog altijd een stoer merkteken van een gebied met een zwerm stolpen, een aantal zelfs nog uit de 17^e eeuw. De stoere vorm van de piramide van de polder betekende de inspiratiebron voor een gaaf architectonisch en educatief hoogstandje; geesteskind van kunstenaar Joke Zaal en architect Jan Kramer. Waar vind je elders zo'n helder afleesbare, machtige constructie van de vierkants- en kapconstructie van een stolp (met zitbankjes als bonus)? Toen we met prinses (toen koningin) Beatrix over

Noord-Holland spraken noemde ze als eerste de stolpbrug als buitengewone ervaring tijdens het koninklijk bezoek, onder andere aan de festiviteiten in de Zijpe. Terecht gingen twee van onze erkenningsprijs Stolp Award naar dit gebied. Een voor de inspanningen van het Comité Zijpe 400 voor het idee en de realisatie van de stolpbrug en een voor de Historische Vereniging vanwege de voortreffelijk gedocumenteerde inventarisatie van alle ruim 250 stolpen in het werkgebied van de vereniging. Het materiaal is als basismateriaal verwerkt in de Boerderijen Beeldbank en op de site van de Boerderijenstichting 24/7, dus op elk moment, in te zien: www.boerderijenstichting.nl.

PUBLICATIE KAPBERGEN

Vorbereidingen zijn gestart om een uitgave over kapbergen te realiseren. De kapberg was een nuttige 'voorraadkast' met hooi of een uitbreiding van de stalruimte. Met zijn hoge, gesloten vorm, houten wanden ('getrapte weeg' of 'gepotdekseld') en tentdak is de kapberg een beeldbepalend onderdeel van de agrarische bebouwing op het

boeren erf. De kapberg was onderdeel van het 'hooihuistype', aangebouwd aan stal en woonhuis of stond solitair in de nabijheid van de stolp. Werd ook kaakberg of barg genoemd en was de voorloper van de inspannende hooiberging in de langhuisstolp. Kapbergen, nu met vooral een woonfunctie of garage, komen het meest voor in Waterland, de Zaanstreek en Kennemerland, vaak bij vaarboerderijen en vrijwel niet in droogmakerijen. De kapberg is ook een gewilde vorm bij nieuwbouw met woonbestemming of bedrijf. Ook aan de bijzondere *dakpankapbergen* wordt in de publicatie aandacht besteed: bij deze variant zijn de wanden geheel bedekt met dakpannen. Er resteren er nog zo'n tien, de meeste in de Zaanstreek, onder andere in herbouwworm op de Zaanse Schans. De pannengevels vormen een inspiratiebron voor architectuur in nieuwbouwwijken. Streefdatum van de publicatie is begin 2018. (Zie ook het artikel over kapbergen in Nieuwsbrief nr. 86.)

Dakpannenkapberg in Westzaan.

REGELING DAKHERSTEL

De regeling 'Alle hens aan dak' voor dakherstel van stolpen met een laagrentende lening zal in het kader van nieuw provinciaal beleid opgaan in een nieuwe, bredere regeling. Het is de bedoeling dat met het provinciale Monumentenfonds meer mogelijkheden worden geboden voor restauraties van o.a. stolpen, ook zonder monumen-

tenstatus, waarbij gemeenten een rol wordt toebedeeld. De laatste jaren waren die mogelijkheden beperkt omdat er niet meer dan vier aanvragen per jaar konden worden gehonoreerd en de procedure omslachtig was. De hantering van de nieuwe regeling die ook via het Restauratiefonds wordt gerealiseerd, zal dit jaar door de provincie bekend worden gemaakt.

Klim tot in de nok en zie daar de Zijpe van boven.

HOOIBERGEN

De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft een brochure over hooibergen uitgebracht. Hoe de bestaande hooibergen het beste te onderhouden, nieuwe functies voor de hooiberg en aspecten bij de bouw van nieuwe hooibergen zijn de beschreven onderwerpen. Op te vragen via de website www.cultureelerfgoed.nl.

Hooiberg (vijzelberg) in Bergen.

KIEK 40

De landmeter peilt bij Schermerhorn.

Zeven reacties volgden op het aanschouwen van de man met de peilstokken. Waarbij het uiteraard ging om de kleine stolp met op de dag van de fotosessie allerlei aan- en uitbouwen. "Heel verrassend" noemt mevrouw A. Stroomer-de Vries uit de Schermer (is vol lof over onze Nieuwsbrief). "Volgens mij is dit de boerderij van Adrie Kroon, in de Schermer aan de Rustenburgerweg, als enige tussen de Lange Molenweg en Noordervaart... het ziet er nu wat anders uit." Ook mevrouw Van der Neer die er ooit heeft gewoond, kwam snel tot deze conclusie. "Een erg vervallen boerderij nu, maar hij zorgt goed voor zijn vee". Tom de Krijger uit Heerhugowaard: Rustenburgerweg 1, 't lijkt weinig meer op de foto, maar toch...". Lourens Schuijtemaker uit Grosthuisen wijst op Google Maps (die nr. 12 vermeldt), "dat laat nog mooi zien dat er ooit meer gebouwen rond de boerderij stonden maar die zijn in de loop der tijd van ellende in elkaar gezakt en nu wacht de stolp waarschijnlijk eenzelfde lot." Ella Brouwer de Wit mailde ook de juiste locatie. "Helemaal in verval" is haar reactie. Op de valreep nog een reactie van J.T. de Vries uit Kolhorn, zij noemt de bewuste stolp 'De Aagjeshoeve', "alle schuren zijn inmiddels verdwenen".

KIEK 41

Een onverharde weg, de schim van een haag, een open erf, een boomgroepje, een enkel herkauwend koebeest in ligstand en een stolpboerderij met een soort van staart. Onmiskkenbaar een stolp en geen kleintje, getuige de aanzienlijke lengte van de nok van het piramidale dak. Deze keer is de kiek een opmerkelijke variant binnen het stolp-type. Zo is de plaatsing van de staart haaks op de stolpboerderij en niet in het verlengde

daarvan en ontbreekt hier aan de zichtbare kant elk spoor van een stel darsdeuren. Gaat het hier inderdaad om een speciaal model?

Riet en houten topgevel

De stolpboerderij is in zijn geheel met riet gedekt, net als het dakvlak van het zichtbare deel van de staart. Het rietdek toont geen enkele onderbreking, terwijl het rietdek ruim buiten de muren van de boerderij lijkt uit te steken, er als het ware overheen hangt. Aan de muur van de staart is wel een dakgoot aangebracht, getuige de drie zichtbare gootklossen. Op het dak van de staart staat een rechte schoorsteen, terwijl aan de muur van de stolp een korte schoorsteen is aangebouwd. De staart is uitgevoerd met een houten topgevel, die in een donkere kleur is geschilderd, met eenvoudige, witte waterborden en windveren. Als enige vorm van versiering fier een makelaar in top.

Bankje

De zichtbare gevels van deze stolpboerderij bieden weinig houvast. In de achtergevel van de staart een simpele deur met vier gelijke ruiten in de bovenste helft. In het bovenlicht een in het model van een liggende zandloper (of een vlinder?) geplooid, witte vitrage. Achter de vierruiter in de deur hangt ook een witte vitrage, gewoon recht deze keer. In de achtergevel van de stolp drie vierkante, witgeschilderde kozijnen, een met een gesloten luik op de hoek links en aan weerszijden van de aangebouwde schoorsteen twee identieke kozijnen met een vierruiter waarachter eenzelfde vitrage als de deur in de staart. Hier even opgelet, want de onderdorpels van de raamkozijnen zijn niet wit maar donker, waarschijnlijk in een poging om met hout en verf hardsteen te imiteren. Ook de deur, met witte stijlen en verder zonder opsmuk, geeft niet veel prijs. Waarheen leidt deze, is de hamvraag. Het kleine kelderraam links ervan intrigeert des te meer. Aha, een kelder dus, maar waarvoor. Is dit raampje mede gelet op die ene koe een aanwijzing voor een kaaskelder. Wie het weet mag het zeggen. Ten slotte nog dat fragiele bankje, waarvoor dient dat. Het is op deze kiek wellicht het meest opmerkelijke onderdeel, waarbij van iemand de fantasie flink op hol kan slaan. Laten we aannemen dat dit bankje ondertussen allang in een houtkachel is opgestookt of op andere wijze verdwenen, hoe zit het dan met de stolp op deze kiek, van iemand met de vraag of wij meer weten. U kent ons. Deze vraag spelen we maar al te graag door. Dus. Wie meer weet over deze boerderij en weet waar deze stond en liever nog staat, dan alstublieft contact gezocht met het secretariaat.

Deze markante boerderij staat (of stond?) in Noord-Holland. Maar waar?

SCHILDERSBEDRIJF

Jos Bes

TUITJENHORN
TEL : 06-53694232 / 0226-393615
WWW.SCHILDERSBEDRIJF-JOSBES.NL

OP ZOEK NAAR EEN GARAGEDEUR?
VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN!

MEER INSPIRATIE NODIG? KOM LANGS IN ONZE SHOWROOM OF BEZOEK ONZE WEBSITE DELANGEDEUREN.NL

de lange deuren kozijnen kasten	Adres P.J. Jongstraat 23 1614 LA Luttjebroek	Contact T. 0228 51 12 69 info@delangedeuren.nl	Openingstijden Ma en zo Gesloten Di-za 10.00 -17.00	
---	---	---	--	--

ARCHITECTENBUREAU
LEIN

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

Zaanweg 59, Wormerveer
075-6287686, www.kleinbv.nl

Ook uw stolpboerderij kan energie-neutraal!

AARDWARMTE:
Comfort in
4 seizoenen

www.warmtebelang.nl

**Bouwbedrijf
AWL DRIESEN**

Postbus 20, 1720 AA Broek op Langedijk • T 06 204 95 489
E driesen@quicknet.nl • www.bouwbedrijf-awl-driesen.nl

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Opnieuw een stolp afgebrand. Een woonboerderij in **Schellinkhout** vult zich razendsnel met vuur.

Onbegonnen werk voor de brandweer. 'Gecontroleerd laten uitbranden', heet dat. En zorgen dat de inferno geen vat krijgt op andere panden. Met een kraan is de brandende stolp deels uit elkaar gehaald.

Een **Wieringerwaarder** heeft doorlopend open huis. Letterlijk. Het dak van zijn vervallen stolpschuur vertoont steeds meer gaten. Verkoopplannen stuiten op tegenwerking. De gemeente staat er na sloop één nieuwe woning toe, de eigenaar noemt er twee 'financieel noodzakelijk'. Een lelijke patstelling.

Verloederen belonen? Het nieuwbouwplan voor de plek van een zwaar verwaarloosde stolp in **Westwoud** splitst de plaatselijke politiek. Moet de gemeente de eigenaar ook een extra bouwkegel op het erf toestaan? Voor andere raadsfracties weegt het verdwijnen van een 'gezwel' zwaarder.

De Duinhoeve in **Heemskerk** wacht op verbouwing tot vakantieboerderij. Tot 1973 was de stolp agrarisch in gebruik. De bestemming daarna was divers: onderdak voor de scouting, anti-kraak bewoning. Nu is er een plan voor verhuur tot zestien personen. Met slapen in een 'nieuwe' bedstede.

Vlammen als onkruidbestrijding worden een woonstolp in **Sijbekarspel** in mum van tijd fataal. De onvoorzichtige tuinman slaat

direct alarm, maar dat is te laat. Het dak staat in een oogwenk in lichterlaaie. De eigenaar, binnen bezig, kan twee honden en twee katten redden, maar niet veel meer.

Prachtig beeld in de aangevulde tweede druk van het begeerde boekje 'Een kijkje in de geschiedenis van **Eenigenburg**' uit 1989. Foto's van toen, nu en tussenin laten zien dat een stolp zijn waardige, authentieke uitstraling terug heeft gekregen. Weer compleet met 'kleine' vensters en schoorsteen.

Het vierkant van een stolp uit 1845 in **Castricum** wordt ingepakt met een glazen paneel als isolatie voor warmte en geluid. De eigenaren - bezig met inwendige verbouwingen - willen zo het hart van hun nieuwe woonstok van alle kanten zichtbaar maken. Ook de grote schoorsteen komt in het zicht.

Texel trekt de knip voor restauratie van gemeentelijke monumenten. De eigenaren van drie boerderijen krijgen subsidie, respectievelijk 12.000, 6.000 en 16.000 euro. Riet wordt vernieuwd, muren gerenoveerd, sparran en vloerdelen vervangen. Maximaal zestig procent wordt vergoed.

Een oververhitte schoorsteen wordt een langhuisstolp uit 1750 in **Dirkshorn** noodlottig. Hoe een houtkachel een einde kan maken aan een woonboerderij in het hartje van het dorp. De achttien brandweerlieden van het plaatselijke korps zijn machteloos, ook met assistentie uit Langedijk.

Hoeve Engelenburgh is een kunst- en zorgboerderij in **Oude Niedorp**. In en rond de stolp uit 1914 zijn dagelijks gemiddeld negentien mensen met een beperking aan de slag. Er is van alles. Atelier, theater, tuinbouwkas, paardenbak, varkensstal, galerie, kippenren, werkplaats, winkel, theehuis, terras.

Van molenaarshuis tot privé-archeologisch museum. Een woonstolp in **Warmenhuizen** is omringd door historie. Er wachten nog 165 veilingkratten vol opgegraven scherven geduldig. In de gedempte molensloot deed de stolpbewoner talloze vondsten. De korenmolen is na eeuwen verdwenen, dat wel. ■

STOLPENCURIOSA

In deze rubriek komen curieuze stolpen in beeld. Zoals deze die met een rigoureuze verbouwing nu lijkt op een cruiseschip, gestrand in de polder, met zwembad of tennisbaan. Of zou het te maken hebben met bestemmingsplanregels? Er mag wel wat bij maar dan moet er eerst wat af. ■

FOTO: THEO VAN OEFFELT

COLOFON

Nieuwsbrief nr. 89 van de Boerderijstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', juni 2017

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e-mail: info@boerderijstichting.nl, beeldbank@boerderijstichting.nl website: www.boerderijstichting.nl

IBAN: NL69INGB0000338181 t.g.v. Boerderijstichting Noord-Holland, Bergen

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Fotografie: Mart Groentjes, tenzij anders vermeld

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman le bureau, Hoorn (0229 317 027)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 2.000 exemplaren

Het bestuur:

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert, Kolhorn
Melanie Balledux, Warmenhuizen
Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn
Wilma Eelman, Den Burg
Maarten Koning, De Goorn
Henk de Visser, Oudorp
Anneke Zandt, Twisk
Peter van Zutphen, Anna Paulowna
Irma Stroet, Hoogwoud
Piet Tamis, Oudorp

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken.

Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 125,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan het secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen e: stolpen@xs4all.nl

Zie ook onze website: www.boerderijstichting.nl

De Nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

ANBI - De Boerderijstichting Noord-Holland is aangemerkt als ANBI. Zie onze website.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 17,50 per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door.

SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl
Wognum - www.deverffraaiier.nl
f facebook.com/schildersbedrijfvanbenschop.nl

Akerbouw bv
BURGER EN UTILITEITSBOUW

**BOUW
GARANT**

Heeft u bouwplannen?

*Uw onderhouds- en restauratiepartner in
Noord-Holland*

Akerbouw B.V. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest
T: 0251-315817 info@akerbouw.nl www.akerbouw.nl

*Ook uw stolp verkopen? Op zoek naar een stolp?
Neem dan contact met ons op!*

 **RECENT
VERKOCHT**

www.klavermakelaardij.nl | 0226-414008 | Trambaan 12 - Nieuwe Niedorp